

Referanser: KR 88/25

Arkivsak: 22/03129-40

Permanent utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv

Sammendrag

Kirkemøtet i 2024 behandlet Den norske kirkes oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. I den forbindelse ba møtet om å få tilbake en sak om strukturer for å styrke kvensk kirkeliv.

Planen er å etablere et *midlertidig* nasjonalt utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv innen utgangen av første kvartal i 2026, og Kirkemøtet i 2026 bes om å fatte et prinsippvedtak om å etableres et *permanent* nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv, etter avsluttet forsøksperiode for det midlertidige utvalget. Et senere kirkemøte vil så kunne vedta regelverk i tråd med prosedyrer for behandling av regelsaker.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet ønsker at det opprettes et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke.
2. Kirkemøtet ser fram til å behandle regelverket for et permanent utvalg/råd kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke på et senere kirkemøte, etter forsøksperioden for det midlertidige nasjonale utvalget.

Saksorientering

Tidligere vedtak i Kirkemøtet og Kirkerådet

Kirkemøtet i april 2024 behandlet Den norske kirkes oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Den norske kirke har i over 30 år hatt Samisk

kirkeråd, mens kvensk kirkeliv mangler en nasjonal struktur, noe Kirkemøtet erkjente i sitt vedtak:

Kirkemøtet erkjenner at det trengs mer kunnskap om kvener/norskfinner og skogfinners historie, språk, kultur, tradisjon og trosutøvelse. Slik kunnskap er en forutsetning for forsoningsarbeidet. Det må arbeides systematisk for å finne gode strukturer for samhandling med kvener/norskfinner og skogfinner for å finne måter å romme deres tradisjoner og behov i kirke- og menighetsliv. Kirkemøtet ser fram til å få en sak om dette på Kirkemøtet i 2025.

Vedtak pkt. 3, KM-sak 12/24 (april 2024)

Kirkemøtet ba Kirkerådet om en handlingsplan for arbeidet med sannhet og forsoning. Planen ble vedtatt i desember samme år og inneholdt følgende tiltak: «Etablere et midlertidig kvensk/norskfinsk utvalg/kirkeråd». (KR-sak 94/24)

I mai 2025 behandlet Kirkerådet rapporten fra *Arbeidsgruppe med mandat til å fremme forslag til kirkerådet om oppgaver og sammensetning av et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv*. Rådet gikk igjennom arbeidsgruppens forslag om hvorledes et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv kunne organiseres og gjentok ønsket om en organisatorisk styrking av kvensk kirkeliv:

1. Kirkerådet ønsker å styrke kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke og ber om at det forberedes en sak til Kirkemøtet i 2026 hvor det foreslås at Kirkemøtet fatter et prinsippvedtak om etablering av et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv. Regelverket for et slikt utvalg/råd, vil måtte behandles på et senere kirkemøte, ut fra erfaringene med det midlertidige kvensk/norskfinske utvalget/rådet som vil bli opprettet i 2025 som en prøveordning. I arbeidet med regelverket for et permanent utvalg/råd må forslaget om en kvensk/norskfinsk kategorialmenighet utredes, samtidig som det vurderes om det finnes andre og mer tjenlige måter å organisere kvensk/norskfinsk kirkeliv på.
2. Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å godkjenne mandat og oppnevning av medlemmer til et midlertidig kvensk/norskfinsk utvalg/råd som skal etableres som en prøveordning innen utgangen av 2025 (jfr. arbeidsgruppens forslag til sammensetning).
3. Kirkerådet ber om å få en tilbakemelding fra konsultasjonen om kvensk/norskfinsk kirkeliv.

Vedtak KR 48/25 (mai 2025)

I september arrangerte Kirkerådet en bredt sammensatt konsultasjon i Nordreisa om kvensk kirkeliv. Konsultasjonen viste at det var hensiktsmessig å justere hvorledes mandat og oppnevning av det midlertidige utvalget burde foregå. I stedet for at kvenske/norskfinske interesseorganisasjoner oppnevner medlemmer til utvalget

(slik det ble foreslått i rapporten fra arbeidsgruppen), så administrasjonen det som mer hensiktsmessig at organisasjonene *foreslår* medlemmer og at direktøren *oppnevner* utvalget. Organisasjonene ble konsultert om dette før Kirkerådet fikk saken til behandling på sitt møte 4. desember.

Kirkerådet vedtok:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. Kirkemøtet ønsker at det opprettes et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke.
2. Kirkemøtet ser fram til å behandle regelverket for et permanent utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke på et senere kirkemøte, etter forsøksperioden for det midlertidige nasjonale utvalget.

Vedtak KR 88/25 (desember 2025)

Mandat for midlertidig utvalg

Kirkerådets direktør har fastsatt følgende mandat for det midlertidige utvalget for kvensk/norskfinsk kirkeliv:

1. Midlertidig nasjonalt utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv er Den norske kirkes utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv.

Utvalget skal vurdere språkbruk knyttet til utvalgets navn og andre betegnelser i mandatet.

2. Utvalget skal samarbeide nært med Kirkerådet, Nord-Hålogaland bispedømmeråd og andre relevante bispedømmeråd.
3. Utvalgets hovedoppgaver er:
 - a) Bidra til kompetansebygging i kirken om kvensk/norskfinsk kultur og tradisjon og kvensk språk.
 - b) Bidra til å synliggjøre og fremme kvensk/norskfinsk kirkeliv i menighetene i samarbeid med bispedømmeråd og Kirkeråd – bl.a. gjennom innsamling og utvikling av ressurser (salmer, tekster, liturgier, trosopplæring etc. knyttet til kvensk kultur og språk).
 - c) Være en ressurs i kirkens arbeid med den nasjonale minoriteten kvener/norskfinner.
 - d) Være en ressurs og gi innspill til Kirkerådets administrasjon i arbeidet med regelverk for etablering av et permanent utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke.
 - e) Vurdere eventuell kategorialmenighet og menighetens relasjon til et nasjonalt råd/utvalg.

- f) Bidra til å styrke kirkens kontakt og samarbeid med relevante kompetansemiljøer, organisasjoner, offentlige myndigheter og nordiske kirker.

Kirkerådet sendte i januar 2026 ut invitasjon til å foreslå kandidater til det midlertidige utvalget. Direktøren vil oppnevne utvalget som skal starte opp sitt arbeid første kvartal 2026.

Fra midlertidig til permanent utvalg/råd

Innen utgangen av 2027 skal utvalget foreslå et regelverk (inkl. mandat, oppgaver og valgordning), slik at Kirkemøtet, tidligst i 2028, men sannsynligvis i 2029, kan fatte endelig vedtak om opprettelse av et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv.

I 2027 er det kirkevalg, og uansett valgordning er det tidsmessig ikke mulig å velge det nye utvalget/rådet i forbindelse med dette kirkevalget. Uten å forskuttere noe, kan man se for seg at organet velges på et «kvensk valgmøte» (etter modell av samisk kirkeråd), og at et slik valg kan gjennomføres innen utgangen av 2028, så snart det er praktisk mulig etter at Kirkemøtet har vedtatt regelverket. Funksjonstiden for første perioden kan så tilpasses, slik at man etter hvert samsvarer med de øvrige valgene.

Ut fra dette kan man anta at et permanent utvalg/råd kan starte opp tidlig i 2029.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kostnader for etablering og drift av et permanent utvalg/råd for kvensk kirkeliv må utredes. Dette må sees i sammenheng med erfaringene fra forsøksperioden og utarbeidelse av regelverk.